การวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินงานปี ๒๕๖๙
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข กลุ่มผู้สูงอายุ
รอบ ๕ เดือนหลัง (มีนาคม ๒๕๖๙ - กรกฎาคม ๒๕๖๙)

๑. วิเคราะห์และจำแนกกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อประเด็นบทบาทและภารกิจของงานส่งเสริมสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุในปี ๒๕๖๙ ดังนี้

บทบาท/ภารกิจ	กลุ่มผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (C/SH)	บริการ/ผลิตภัณฑ์	กลไกการส่งมอบบริการ/ผลิตภัณฑ์
๑. เสริมพลังเครือข่ายภาคประชาชน ยกระดับชมรมผู้สูงอายุใช้ดิจิทัลเพื่อส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	SH: ศูนย์อนามัยที่ 1-12 สสม. <u>ต้นน้ำ (C-SH)</u> - สำนักอนามัยผู้สูงอายุ /Cluster กลุ่มสูงอายุ - สป.สธ. - กรุงเทพมหานคร - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - กรมราชทัณฑ์ <u>กลางน้ำ (C: ผู้สนับสนุนและส่งต่อบริการ)</u> - ทันตบุคลากร - บุคลากรสาธารณสุข ในหน่วยบริการปฐมภูมิ รพช. ทั้งสังกัดกระทรวงสาธารณสุข อบจ. กทม. - <u>ปลายน้ำ (C: ผู้รับประโยชน์)</u> - ผู้สูงอายุทั้งกลุ่มติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียงอสม. CG. ผู้ดูแลผู้สูงอายุ - ผู้ต้องขังในเรือนจำ	- สื่อความรู้การดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ - ช่องทางการสื่อสารออนไลน์ Line open chat - แนวทางการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุด้านสุขภาพช่องปากฯ	- สื่อสารและขับเคลื่อน ไปยังทันตบุคลากรในหน่วยบริการระดับพื้นที่ ผ่านภาคีเครือข่ายระดับเขตสุขภาพ เพื่อสื่อสารและรณรงค์การเข้าถึงสื่อออนไลน์ใน platform - ทันตบุคลากร/บุคลากรสาธารณสุขส่งเสริมการจัดกิจกรรมตามเกณฑ์การประเมินในชมรมผู้สูงอายุด้านสุขภาพ
๒. พัฒนาระบบบริการ จัดกลไกส่งเสริม Intensive PP ในกลุ่มที่มีภาวะพึ่งพิงและกลุ่มที่มีความต้องการเฉพาะ		๑.แนวทางการดูแลสุขภาพช่องปากและการรักษาทางทันตกรรมสำหรับผู้มีภาวะปริชานบกพร่องเล็กน้อยและผู้มีภาวะสมองเสื่อม ๒.แนวทางการดูแล คงสภาพและประคับประคองผู้ป่วยมะเร็งช่องปาก พ.ศ. ๒๕๖๘	

๒. การประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (ครึ่งปีแรก)

สำนักทันตสาธารณสุข โดยกลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ ได้จัดทำแบบสอบถามประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ โดยมีประเด็นสะท้อนกลับจากการขับเคลื่อนงานทันตสุขภาพในกลุ่มผู้สูงอายุ (n = ๑๗๘ คน) ดังนี้

จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑๗๘ คน ให้ข้อมูลว่าได้มีการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยทำงาน จำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓ ของผู้ตอบทั้งหมด มีความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานในกลุ่มวัยผู้สูงอายุของสำนักทันตสาธารณสุข ดังนี้

(๑) ความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ

ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุในระดับมาก โดยมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๔ รองลงมา คือ ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนด้านองค์ความรู้ มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๒ และรูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน มีความพึงพอใจเฉลี่ย เท่ากับ ๓.๙๑ ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$	แปรผล
	ไม่พึงพอใจ	พึงพอใจน้อย	ปานกลาง	มาก	พึงพอใจมาก		
๑. การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯ	-	๑ (๐.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๓ (๒๐.๖๓)	๙๖ (๖๐.๖๓)	๒๘ (๑๗.๖๓)	๓.๙๔	มาก
๒. รูปแบบกิจกรรมการดำเนินงาน	-	๑ (๐.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๗ (๒๓.๖๓)	๙๒ (๕๗.๖๓)	๒๘ (๑๗.๖๓)	๓.๙๑	มาก
๓. ความเหมาะสมของสิ่งสนับสนุน								
■ ด้านองค์ความรู้	-	๒ (๑.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๗ (๒๓.๖๓)	๘๖ (๕๔.๖๓)	๓๓ (๒๐.๖๓)	๓.๙๒	มาก
■ ด้านนวัตกรรม	-	๔ (๒.๖๓)	๕ (๓.๖๓)	๔๒ (๒๖.๖๓)	๘๕ (๕๓.๖๓)	๒๓ (๑๔.๖๓)	๓.๗๔	มาก
■ ด้านข้อมูลสารสนเทศ	-	๒ (๑.๖๓)	๒ (๑.๖๓)	๓๙ (๒๔.๖๓)	๘๙ (๕๕.๖๓)	๒๗ (๑๖.๖๓)	๓.๘๖	มาก
๔. การประสานงาน การให้ข้อมูล	-	๒ (๑.๖๓)	๑ (๐.๖๓)	๓๕ (๒๒.๖๓)	๙๕ (๕๙.๖๓)	๒๖ (๑๖.๖๓)	๓.๘๙	มาก

(๒) ความไม่พึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ

จากการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ สำหรับทันตบุคลากรและบุคลากรสาธารณสุข ผู้เข้าร่วมประชุมพึงพอใจในการจัดประชุม แต่ยังมีความไม่พึงพอใจต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานฯในบางส่วนซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ผู้เข้าร่วมประชุมบางส่วนต้องการให้จัดการประชุมในรูปแบบ On site ในหัวข้อการบรรยาย เรื่อง การใช้ประโยชน์จากการคัดกรอง 9 ด้าน ในการดูแลสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ

- เนื้อหาการคัดกรองรอยโรคเสี่ยงมะเร็งและมะเร็งช่องปากยังใช้ศัพท์เฉพาะที่ยากสำหรับทันตาภิบาลและนักวิชาการสาธารณสุข ควรปรับให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน
- ควรมีใบประกาศนียบัตรสำหรับผู้เข้ารับการอบรม เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการประเมินงานของทันตาภิบาล

(๓) ความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในทุกประเด็น ด้านความเชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงาน คะแนนความเชื่อมั่นเฉลี่ย ๓.๙๙ ด้านการแนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๕ มีความคิดเห็นว่าแนวทางการดำเนินงานมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๖ และส่วนใหญ่คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มผู้สูงอายุมีประโยชน์และส่งผลให้ประชากรวัยสูงอายุมีสุขภาพช่องปากที่ดี ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นเท่ากับ ๓.๙๙ รายละเอียดดังตาราง

ตารางแสดง จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น						คะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$	แปรผล
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		
๑. เชื่อมั่นในแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ	-	-	-	๓๓ (๒๐.๖๓)	๙๕ (๕๙.๖๓)	๓๑ (๑๙.๖๓)	๓.๙๙	มาก
๒. แนะนำหรือถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้จักแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุ	-	-	๒ (๑.๖๓)	๓๖ (๒๒.๖๓)	๘๙ (๕๕.๖๓)	๓๒ (๒๐.๖๓)	๓.๙๕	มาก
๓. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุมีความชัดเจน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้	-	-	๑ (๐.๖๓)	๓๕ (๒๒.๖๓)	๙๓ (๕๘.๖๓)	๓๐ (๑๘.๖๓)	๓.๙๖	มาก
๔. คิดว่าแนวทางการดำเนินงานทันตสาธารณสุขในกลุ่มวัยผู้สูงอายุมีประโยชน์และส่งผลให้ประชากรวัยผู้สูงอายุมีสุขภาพช่องปากที่ดี	-	-	๓ (๑.๖๓)	๓๐ (๑๘.๖๓)	๙๑ (๕๗.๖๓)	๓๕ (๒๒.๖๓)	๓.๙๙	มาก

(๔) ความต้องการสนับสนุนจากงานวัยผู้สูงอายุ ดังนี้

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
การให้บริการและการเข้าถึงบริการ	- มีการออกหน่วยทำฟันเทียมเคลื่อนที่ในพื้นที่ หรือมีช่องทางพิเศษสำหรับทำฟันเทียมแก่ผู้สูงอายุที่อยู่ห่างไกล - การออกหน่วยบริการเชิงรุกสำหรับผู้สูงอายุ - การประชาสัมพันธ์สร้างความมั่นใจในการมารับบริการทันตกรรม

ประเด็นความต้องการ	รายละเอียดของความต้องการ (สิ่งของ/การดำเนินการ)
วัสดุ อุปกรณ์ และผลิตภัณฑ์ทันตสุขภาพ	- ชุดอุปกรณ์ทำความสะอาดช่องปาก/กิ๊ฟเซ็ตสำหรับแจกผู้สูงอายุ ได้แก่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน แปรงซอกฟัน แปรงซอกเหงือก กล่องแช่ฟันปลอม เม็ดฟู่แช่ฟันปลอม ยาสีฟันลดอาการเสียวฟัน - ชุดฝึกทักษะการแปรงฟัน
สื่อและนวัตกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปาก	- สื่อทันตสุขศึกษา โปสเตอร์ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ “วุ้นชุ่มปาก” และสื่อให้ความรู้ ๓ มิติ ที่ผู้สูงอายุเข้าถึงได้ง่ายและเหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ - สนับสนุนให้มีการขยายผลนวัตกรรมที่ใช้ได้ผลของพื้นที่ต้นแบบ
การสนับสนุนการดำเนินงาน	- สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และสิ่งจูงใจในการทำกิจกรรมกับกลุ่มผู้สูงอายุ - การออกเกียรติบัตรชมรมผู้สูงอายุด้านสุขภาพช่องปาก ควรจัดเป็นรอบๆ ก่อนการตรวจราชการ - การประชาสัมพันธ์และพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องสุขภาพช่องปากในกลุ่มผู้สูงอายุในประเด็นที่น่าสนใจ
ระบบการบริหารจัดการข้อมูล	- การแก้ไขปัญหาการอัพเดทข้อมูลชมรมต้นแบบด้านสุขภาพช่องปาก ติดต่ออัพเดทข้อมูลยาก ลงข้อมูลไม่ถูกต้อง แก้ไขล่าช้า เสนอให้ สสจ. มีสิทธิอัพเดทข้อมูลได้เอง - เป้าหมายที่วิเคราะห์โดยหัก outlier ก่อน และอำนาจในการลบแฟ้มไร้คุณภาพ ในการตรวจคัดกรองสุขภาพ ใน รพ.สต.

(๕) ความคาดหวังต่องานวัยผู้สูงอายุ ดังนี้

ประเด็นความคาดหวัง	รายละเอียดของความคาดหวัง (สิ่งของ/การดำเนินการ)
ด้านการให้บริการ	- ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างเท่าเทียม หน่วยบริการมีช่องทางพิเศษให้กับกลุ่มนี้
ด้านสิ่งสนับสนุน	- สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และสิ่งจูงใจจากส่วนกลางในการทำกิจกรรมกับกลุ่มผู้สูงอายุ ความเหมาะสมไปให้ รพ.สต.ทุกแห่ง